

STORTINGET

Innst. 31 L

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 151 L (2016–2017)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og enkelte andre lover (samleproposisjon)

Til Stortinget

Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i:

- lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse,
- lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.,
- lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser,
- lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd,
- lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv.
- lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.

I lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. foreslås enkelte endringer for å bringe regelverket mer i samsvar med regelverket som gjelder for den tilsvarende pensjonsordningen i Statens pensjonskasse og den praksis som har etablert seg i pensjonsordningen.

Det foreslås videre presisering i bestemmelsene i folketrygdloven § 13-12 om innsattes yrkesskadedekning i forbindelse med opplæring og undervisning.

Øvrige lovforslag består av opprettinger, presiseringer og lovtekniske endringer i folketrygdloven, samordningsloven, lov om Statens pensjonskasse, lov om innkreving av underholdsbidrag mv. og arbeidsmiljøloven.

Det vises til proposisjonens kapittel 6 der det er redegjort for merknader til de enkelte paragrafene i forslaget.

1.2 Endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

Det foreslås her endringer for å bringe regelverket mer i samsvar med regelverket som gjelder for den tilsvarende pensjonsordningen i Statens pensjonskasse og den praksis som har etablert seg i pensjonsordningen. Blant annet foreslås en lovfesting av kravet om at den enkelte må være medlem i folketrygden og betale folketrygdavgift, for å kunne bli medlem i pensjonsordningen. Det foreslås også at det gis en forskriftshjemmel om at departementet kan fastsette en særskilt premie ved manglende medlemskap i folketrygden. Øvrige forslag består blant annet av bestemmelser om avkortning av alderspensjon ved samtidig arbeid som gir rett til medlemskap i pensjonsordningen, og hjemmel til å kunne kreve forsinkelsesrente ved krav om tilbakebetaling av pensjon. Forslagene følger opp og er i samsvar med de forslagene som har vært på høring.

I proposisjonen redegjøres det nærmere for:

- vilkår for å være medlem i folketrygden
- avrundning av pensjonsgivende tjenestetid
- oppsatt alderspensjon etter samme grad som i folketrygden
- alderspensjon og ny medlemspliktig stilling
- tilbakekreving – feilhenvising og bestemmelse om forsinkelsesrente

I tillegg er det foretatt oppretting av en misvisende overskrift til kapittel IX, som nå foreslås skal lyde: «Kap. IX. Administrasjon».

Endringene foreslås å tre i kraft straks. Forslagene har ikke nevneverdige økonomiske og administrative konsekvenser.

1.3 Endringer i folketrygdloven

1.3.1 Folketrygdloven § 8-7 a

Det er behov for justering i lovteksten til folketrygdloven § 8-7 a andre ledd, slik at det ikke lenger er et krav om at innkalling til dialogmøter må sendes berørte parter tre uker i forkant av møtetidspunktet. Det foreslås at tidsangivelsen fjernes fra lovens ordlyd, og at det i stedet fremgår av lovteksten at Arbeids- og velferdsetaten skal sende innkalling til berørte parter før dialogmøtet avholdes.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 8-7a.

Endringen foreslås å tre i kraft straks og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.3.2 Innsattes yrkesskadedekning i forbindelse med opplæring og undervisning

Det er behov for en klargjøring av folketrygdens yrkesskaderettigheter for innsatte i fengsel, herunder i forbindelse med opplæring og undervisning. Skjæringspunktet mellom arbeid, opplæring og undervisning har vært oppfattet som noe uklart, og det er derfor formålstjenlig å presisere persongruppens yrkesskadedekning ved opplæring og undervisning.

Det foreslås derfor et nytt andre punktum i § 13-12 tredje ledd, med en regulering av yrkesskadedekningen ved opplæring og undervisning for medlemmer omfattet av § 13-12 første ledd bokstavene d, e og f, men som ikke vil være yrkesskadedekket som elev eller student etter § 13-10 første ledd.

Det vises til lovforslaget, folketrygdloven § 13-12.

Forslaget er i hovedsak en presisering av gjeldende rett og vil derfor ikke ha nevneverdige økonomiske konsekvenser.

Gjennom en tydeliggjøring av rettstilstanden vil forslaget kunne bidra til større forutsigbarhet for de innsatte og for kriminalomsorgen samt raskere og mer effektiv saksbehandling for Arbeids- og velferdsetaten.

1.4 Oppretting og presisering av lovtekst

1.4.1 Lov om Statens pensjonskasse § 26

Lov om Statens pensjonskasse § 26 har bestemmelser om utbetaling av alderspensjon, både med hensyn til fra hvilket tidspunkt pensjonen skal utbetales, og når det gjelder hvor lenge den skal utbetales. Bestemmelsen i § 26 første ledd fjerde punktum har ikke lenger aktualitet, og den foreslås opphevet. Det vises til proposisjonens kapittel 4.1, der det er nærmere redegjort for bakgrunnen for lovforslaget.

Det vises til lovforslaget.

Endringen foreslås å tre i kraft straks og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.4.2 Samordningsloven

Det foreslås en oppretting i samordningsloven § 23 nr. 2 fjerde ledd, da bestemmelsen da vil fremstå presis ved at det settes inn et komma på samme sted som foreslått når det gjelder den tilsvarende bestemmelsen i § 23 a tredje ledd.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 23 nr. 2 fjerde ledd.

Endringen foreslås å tre i kraft straks og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Videre foreslås det en oppretting i § 23 a tredje ledd. Det vises til at formuleringen i forarbeidene er mer presis, ved at kommaet har en annen og mer korrekt plassering i setningen. Det foreslår derfor at ordlyden endres i tråd med forarbeidene når det gjelder tegnsætningen.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 23 a tredje ledd.

Endringen foreslås å tre i kraft straks og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.4.3 Folketrygdloven

Det foreslås presiseringer i folketrygdloven § 3-15 sjette ledd. Forskriftshjemmelen til § 3-15 sjette ledd omhandler i dag bare frivillige medlemmer, noe som ikke er i samsvar med det praktiske behovet, som er å sikre at alle medlemmer av folketrygden får fastsatt pensjonsgivende inntekt. Det foreslås derfor at forskriftshjemmelen suppleres slik at den dekker alle medlemmer av folketrygden med inntekt som ikke skattlegges av norske skattemyndigheter. Forslaget har ikke vært på høring, da det anses åpenbart unødvendig. Det vises til proposisjonens kapittel 4.3.1.1, der gjeldende rett og bakgrunn for forslaget er nærmere gjort greie for.

Det vises til lovforslaget, lov om folketrygd § 3-15 sjette ledd.

Det foreslås at endringen trer i kraft straks. Endringen vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

Videre foreslås det oppretting i folketrygdloven § 19-11 første ledd. Bakgrunnen er at det i Prop. 112 L (2015–2016) Endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (økt minste pensjonsnivå til enslige alderspensjonister og andre endringer) ble fremmet endring i § 19-11 første ledd andre punktum. Korrekt lovhenviing skulle vært første ledd tredje punktum. Stortinget fattet lovvedtak i samsvar med det fremlagte forslaget. Det foreslås derfor oppretting av bestemmelsens første ledd.

Det vises til lovforslaget, lov om folketrygd § 19-11 første ledd.

Endringen foreslås å tre i kraft straks og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.4.4 Lov om innkreving av underholdsbidrag mv. § 2

Det foreslås at henvisningen i lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv. § 2 fjerde ledd, som i dag henviser til lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre § 10 andre ledd om innhenting av opplysninger, endres til § 70 sjuende ledd. Bakgrunnen er Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Prop. 105 L (2012–2013) Endringer i barnelova (farskap og morskap), hvor denne bestemmelsen ble vedtatt flyttet fra barnelova § 10 andre ledd til § 70 sjuende ledd.

Det vises til lovforslaget, lov om innkreving av underholdsbidrag mv. § 2.

Endringen foreslås å tre i kraft straks og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.5 Endring i arbeidsmiljøloven § 8-3 tredje ledd

Bestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 8-3 tredje ledd om at tvister om taushetsplikt og unnløstelse av å gi informasjon kan bringes inn for Bedriftsdemokratinevnda, kom inn i loven for å imøtekomme Direktiv 2002/14/EFs krav om håndhevingsmekanisme i artikkel 8 nr. 1. Bestemmelsen har i praksis vist seg å ha liten betydning, men for å tilfredsstille direktivet bør likevel tvistemuligheten videreføres.

Arbeidsmiljøloven har en egen partssammensatt tvisteløsningsnemnd, jf. arbeidsmiljøloven § 17-2. Det er naturlig at tvistekompetansen som følger av arbeidsmiljøloven § 8-3 tredje ledd også legges til denne nemnda. Det gjøres ikke endringer i det materielle innholdet i bestemmelsen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Arild Grande, Siv Henriette Jacobsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Margret Hagerup, Astrid Nøklebye Heiberg og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Atle Simonsen og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, viser til Prop. 151 L (2016–2017) om endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og enkelte andre lover (samleproposisjon).

Komiteen merker seg at ordningen ble lovfestet i 1953 etter mønster av hva som gjaldt for Statens pensjonskasse. Pensjonsordningen har også vært omfattet av Overføringsavtalen, men er fra 2003 ikke lenger omfattet av dette avtalesystemet.

Komiteen viser derfor til behovet for å bringe regelverket for pensjonsordning for apotekvirksomhet mer i samsvar med regelverket som gjelder for den tilsvarende pensjonsordningen i Statens pensjonskasse og den praksis som har utviklet seg over tid og etablert seg i pensjonsordningen. Blant annet foreslås en lovfesting av kravet om at den enkelte må være medlem i folketrygden og betale folketrygdavgift for å kunne bli medlem i pensjonsordningen. Det foreslås også at det gis en forskriftshjemmel om at departementet kan fastsette en særskilt premie ved manglende medlemskap i folketrygden.

Komiteen merker seg at øvrige forslag følger opp og er i samsvar med de forslagene som har vært på høring. Disse består blant annet av bestemmelser om avkortning av alderspensjon ved samtidig arbeid som gir rett til medlemskap i pensjonsordningen, og hjemmel til å kunne kreve forsinkelsesrente ved krav om tilbakebetaling av pensjon. Det foreslås også en presisering i bestemmelsene i folketrygdloven § 13-12 om innsattes yrkesskadedekning i forbindelse med opplæring og undervisning.

Komiteen viser til at øvrige lovforslag består av opprettinger, presiseringer og lovtekniske endringer i folketrygdloven, samordningsloven, lov om Statens pensjonskasse, lov om innkreving av underholdsbidrag mv. og arbeidsmiljøloven.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og enkelte andre lover

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse skal § 26 første ledd fjerde punktum oppheves.

II

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endringer:

§ 1 nytt fjerde ledd skal lyde:

For å kunne være medlem av pensjonsordningen må arbeidstakeren samtidig være trygdet etter folketrygdloven kapittel 2 og betale folketrygdavgift for de samme inntektene som ligger til grunn for pensjonsopptjening i pensjonsordningen. Departementet kan i særlige tilfeller gjøre unntak og fastsette regler blant annet om innskuddsbetaling etter særskilt fastsatt sats.

§ 3 nr. 3 skal lyde:

3. Den samlede pensjonsgivende tjenestetid avrundes til nærmeste antall hele år.

Nåværende § 7 nr. 2 første ledd andre, tredje og fjerde punktum blir flyttet til § 7 nr. 2 andre ledd første og nytt annet til tredje punktum.

§ 7 nr. 2 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Har medlemmet ikke tatt ut hel alderspensjon fra folketrygden, skal det bare utbetales en så stor forholdsmessig del av den oppsatte alderspensjon fra pensjonsordningen som svarer til den forholdsmessige del av alderspensjonen fra folketrygden som er tatt ut.

Nåværende § 7 nr. 2 andre ledd blir § 7 nr. 2 nytt tredje ledd.

§ 9 nye fjerde og femte ledd skal lyde:

Retten til oppsatt pensjon faller bort dersom medlemmet på ny blir innskuddspliktig i pensjonsordningen. Tjenestetiden i den nye stillingen medregnes som pensjonsgivende. Løpende alderspensjon faller også bort ved ny innskuddsplikt dersom grunnlaget i den nye stilling er minst like stort som grunnlaget i den tidligere stilling. Er grunnlaget i den nye stilling mindre, utbetales pensjon av forskjellen mellom grunnlagene. Dersom medlemmet ved endelig fratreden ikke har rett til straks å få pensjon for den siste stilling, får han igjen sin opprinnelige pensjon inntil han når aldersgrensen i den siste stilling. Fra da av får han pensjon beregnet etter den samlede tjenestetid. Pensjonen beregnes etter reglene i § 8.

Opphør og endringer i pensjonen etter bestemmelse i foregående ledd skjer fra den første i måneden etter at den begivenhet fant sted som førte til opphøret eller endringen.

§ 27 tredje ledd skal lyde:

Et beløp som blir krevd tilbake etter første eller andre ledd, kan enten dekkes ved trekk i framtidige ytelser eller inndrives etter bestemmelsene i *skattebetalingsloven*. Slikt trekk avbryter foreldelsesfristen etter *foreldelsesloven*. Det kan kreves renter etter *forsinkelsesrenteloven*.

Nåværende § 27 tredje ledd tredje punktum blir nytt fjerde ledd.

Kapittel IX overskriften skal lyde:

Kap. IX. Administrasjon.

III

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser gjøres følgende endringer:

§ 23 nr. 2 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Ved samordning av enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning hvor det ikke skal foretas reduksjon på grunn av gjenlevendes egen ervervsinntekt, skal den tilleggspensjon fra folketrygden som enken eller enkemannen har *opptjent*, i sin helhet betraktes som en fridel og holdes utenfor samordningen.

§ 23 a tredje ledd første punktum skal lyde:

I enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning hvor det ikke skal foretas reduksjon på grunn av gjenlevendes egen ervervsinntekt, skal det gjøres fradrag med gjenlevendetillegg etter folketrygdloven § 12-18 første ledd, det vil si at den uføretrygden som enken eller enkemannen har *opptjent*, i sin helhet betraktes som en fridel og holdes utenfor samordningen.

IV

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 3-15 sjette ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter om pensjonsgivende inntekt for medlemmer som ikke blir skattlagt av norske skattemyndigheter, og kan herunder fravike bestemmelsene i paragrafen her.

§ 8-7 a andre ledd femte punktum skal lyde:

Arbeids- og velferdsetaten skal sende innkalling til berørte parter før dialogmøtet avholdes.

§ 13-12 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Får medlemmene alminnelig undervisning eller høyere utdanning uten å være omfattet av § 13-10 første ledd, er de yrkesskadedekket for yrkesskader som de blir påført på undervisningsstedet i undervisningstiden.

§ 19-11 første ledd skal lyde:

For å ta ut alderspensjon før fylte 67 år må summen av grunnpensjon, tilleggspensjon og pensjonstillegg etter §§ 19-5 og 19-9 når vedkommende fyller 67 år, minst tilsvare minste pensjonsnivå med full trygdetid når vedkommende fyller 67 år. Se § 19-9 andre ledd om *framskrivning av minste pensjonsnivå til 67 år*. I beregningene skal minste pensjonsnivå med særskilt sats etter § 19-8 sjette ledd bokstav a benyttes. Grunnpensjonen i basispensjonen, se § 19-5, skal beregnes med satsen etter § 3-2 tredje ledd. Se også § 19-15 tredje ledd.

V

I lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv. skal § 2 fjerde ledd lyde:

I den utstrekning avtaler som nevnt i første og andre ledd har regler om utveksling av informasjon mellom medlemslandene, kan andre medlemsland gis opplys-

ninger om identitet, adresse eller inntekts- og formuesforhold for partene i en bidragssak uten hinder av taushetsplikt, eventuelt etter at opplysningene er innhentet etter kapittel 3 i loven her eller barnelova § 70 sjuende ledd.

VI

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. gjøres følgende endringer:

§ 8-3 tredje ledd første punktum skal lyde:

(3) Virksomhetens tillitsvalgte eller en femdel av arbeidstakerne kan bringe tvist om arbeidsgivers beslut-

ning etter første og andre ledd inn for *tvisteløsningsnemnda*, jf. § 17-2.

§ 17-2 første ledd skal lyde:

(1) Tvist som nevnt i §§ 8-3, 10-13, 12-14, 14-3 og 14-4 a kan bringes inn for en tvisteløsningsnemnd for avgjørelse.

VII

1. Loven trer i kraft straks.
2. Endringen i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 27 tredje ledd tredje punktum får virkning for feilutbetalinger som har skjedd etter lovens ikrafttredelse.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 14. november 2017

Erlend Wiborg

leder

Astrid Nøklebye Heiberg

ordfører

